

Til ordføreren i Alver kommune

Interpellasjon om gjentakende ulovlege inngrep frå næringsaktørar i og nær Mjåtveitvassdraget.

Bakgrunn:

Det overraskande funnet av 120 levande muslingar i Mjåtveitelva i mars i år er no i november stadfesta i ei teljing som viser ein stamme opp mot 400 individ. Under teljinga er det også observert sjøaure, laks og ål i elva. Dette kan ein nok takke vernetiltaka som i (årstal?) blei etablert i samarbeid med Liegruppen. Desse vernetiltaka har likevel vist seg å være underdimensjonert og delvis feilkonstruerte og treng vedlikehald. Ein demning i reinseparken er også kraftig skadd etter trefelling i området.

Dei siste åra har det vore fleire alvorlege forureining- og forureiningstrugande episodar i nedslagsfeltet og i kantsona til Mjåtveitvassdraget. Historia viser at næringsverksemd og utbygging utgjer den største faren for den raudlista elvemuslingen i elva:

- Hogst i kantsona og transport av tømmer over elva og reinsedam som skada demning, juni 2018.
- Lekkasje frå ein tank med flytande reingjeringsmiddel frå Mjåtveit næringspark, mars 2019.
- Tilsig av slam og dynamittstøv frå utbygging på Mjåtveitmarka, februar, mars og desember 2019.
- Ulovleg igangsetting av mobil steinknuser på Mjåtveit næringspark, desember 2020.
- Avrenning frå jordmassar siste 16 åra.
- Dumping av sprengingsmatter i avrenningsfeltet til vassdraget, Mjåtveit næringspark, oktober 2021.
- Ulovleg fjerning av kantvegetasjon i vernesona, Frekhaug, 15. nov. 2021.

Mjåtveit Næringspark eit risikoområde, der både store aktørar som Vassbakk og Stol og mindre fast etablert verksemdar har ansvar for forureiningsepisodar. Det er ikkje tillitvekkande at dei opptrer som om dei er uvitande om vilkår og regler i området, kloss opp til vernedammane og reinseparken i Kloppedalsbekken, ein viktig gyte og oppvekstbiotop for Mjåtveiteleva.

Nye aktørar, som er ukjente med vernekrava i området, kjem stadig til i parken, og nye, store utbyggingar skal snart starte opp nær Kloppedalsbekken, eit høgrisikoområde for forureining, med vernedammar som er skadde og oppfylte med mudder. Dei fungerte bra som nye - og når aktørane har følgd pålagte vernetiltak. Dei må nå tømme, reparerast og oppgraderast for å fungere med den store utbygginga som nå kjem.

Men den aller siste episoden, med fjerning av verna kantvegetasjon ved hovudløpet av Mjåtveitelva på Frekhaug, viser også at andre store aktørar som Mesta, og eit lokalt trefellingsfirma heller ikkje kjenner reglane for aktivitet langs elva.

Mjåtveitelvens forening har varsla mange forureiningsepisodane og meldt ein til politiet. Men nye episodar skjer altså stadig, trass i at statsforvaltar gjentekne gongar har presisert at forureining til vassdraget «ikkje skal skje».

At kommunen gjer jobben og stoppar ulovleg verksemd, stoppar ikkje at forureining skjer. Stopp og dagmulkt rettar ikkje opp forureininga. Om forureining «ikkje skal skje» avheng av næringsaktørane og utbyggerane.

Historia har ikkje bare vist uheldige episodar, men òg at ein kan oppnå mye med god dialog og godt samarbeid, mellom Mjåtveit Næringspark og aktørane der og langs heile Mjåtveitelva, kommune, fylke og Mjåtveitelvens forening, som har status som part i sakene som gjeld Mjåtveitvassdraget.

Vesentlege spørsmål for å verne den nyoppdaga muslingstammen blir derfor:

- Korleis kan næringsverksemdene rundt Mjåtveitvassdraget ta sitt miljø- og naturansvar på alvor, slutte ulovleg praksis og rette seg etter statsforvaltaren sitt påbod, at «forureining ikkje skal skje»?
- Kva rolle kan Alver kommune ta for å oppnå dette?

Spørsmålet til ordføraren:

- Vil ordføraren ta initiativ til eit samarbeid med næringslivsorganisasjonane i kommunen og aktuelle entreprenørfirma og andre verksemdar med formål å forhindre nye forureiningsepisodar til Mjåtveiteleva frå næringsverksemd og utbygging, slik at «forureining til Mjåtveitvassdraget ikkje skjer» slik statsforvaltaren krev?

Helsing
Leif Johnsen,
Alver MDG.